

Dr. Fülöp Botond
 ügyvéd
 Ubi jus ibi remedium!

PÉCSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG 4.
 POSTAI ÚTON / MÁSOLATON ÁTVÉTEL /
 SZEMÉLYESEN / FAXON / EMAILÉN ÉRKEZETT
 ÉRK.: 2016. SZEPT. 15.
 FELZET: .....
 MELLÉKLET: ..... KÖZTÜK: .....
 ÜGYSZÁM: 2 M 216 / 2015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
 Ügyszám: IV/1680-0/2016
 Érkezett: 2016. SZEPT. 26.
 Példány: 3 Kezelőiroda:
 Melléklet: 3x 5+2 cí: MH
 Belsőházi akta

Alkotmányjogi panasza:

R

Czukorné Gyíngya Judit

[Redacted]

képviseli:

[Signature]
 Dr. Fülöp Botond

[Redacted]

Dr. Fülöp Botond, ügyvéd
 (7300 Komló, Pécsi út 1.)

indítványozónak

a

Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú,
 valamint a Pécsi Közigazgatás és
 Munkaügyi Bíróság 2.M.2016/2015/5.
 számú ítélete

ellen

a bentiek szerint

→

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, **Czukorné Gyinga Judit**, [REDACTED] alatti lakos, képviseli Dr. Fülöp Botond, ügyvéd (7300 Komló, Pécsi út 1.) – **indítványozó** - a köztem és a **Baranya Megyei Kormányhivatal** (székhely: 7623 Pécs, Mártírok útja 12.) **alperes** között a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.476/2014 számon indult és **2.M.216/2015** számon folyamatban volt perben a bíróság 2015. szeptember 21-én kihirdetett, **2.M.216/2015/5.** számú ítélete (I/1.), valamint az ezen ítélet felülvizsgálata iránti perben a Kúria 2016. május 18-án meghozott és jogi képviselőm részére 2016. július 22-én kézbesített, **Mfv.III.10.065/2016/6. (I/2.)** számú ítélete ellen, a mellékelt meghatalmazással (I/3.) igazolt jogi képviselőm útján, a törvényes határidőn belül, az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem a tisztelt Alkotmánybíróság elé:

1. Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete, valamint a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.216/2015/5. számú ítélete alaptörvény-ellenes, s ezért az ítéleteket – az Abtv. 43.§-a alapján - semmisítse meg.
2. Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság – az Abtv. 46.§ (3) bekezdése alapján – állapítsa meg, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. tv. (a továbbiakban: Mmtv.) 33/A.§ (1) bekezdés a) pontjának alkalmazása során alkotmányos követelmény, hogy az állapotjavulás tényét, mint önálló bizonyításra szoruló szakkérdést, a hatóság, illetve – ilyen irányú indítvány esetén – a bíróság az eljárás során szakértő bevonásával vizsgálja, amennyiben az egészségi állapot minősítésének alapjául szolgáló szabályok a korábbi minősítés óta – akár csak részben is - megváltoztak. Erre vonatkozó szakértői bizonyítás hiányában az Mmtv. hatályba lépését megelőzően megállapított rokkantsági nyugellátás alapját képező rokkantsági csoport és az egészségi állapotnak a 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján elvégzett komplex felülvizsgálat során kapott százalékos mértékének a pusztá összevetéséből az állapotjavulásra nem lehet következtetni.

I. Az alkotmányjogi panasz törvényi befogadhatósági feltételeivel kapcsolatos nyilatkozatok

- 1 A tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre, illetve a jelen alkotmányjogi panasz benyújtására való jogosultságom az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontján, valamint az Abtv. 27.§-án alapul.
- 2 Az ügyben valamennyi rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségemet kimerítettem, sőt a Kúria előtt még rendkívüli jogorvoslati eljárást is kezdeményeztem. Az ügyben nincs folyamatban sem perújítás, sem pedig jogorvoslat a törvényesség érdekében.
- 3 Az alkotmányossági szempontból vizsgálandó jogszabály az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontja.
- 4 Az indítvány tárgyául szolgáló döntések – az indokolásban részletesen kifejtettek szerint - az Alaptörvény 28. cikkét, a XXIV. és XXVIII. cikkeiben foglalt, tisztességes eljáráshoz fűződő jogomat, a jogállamiság (B) cikk (1)) részét képező jogbiztonság követelményéből származó bizalomvédelem elvét, valamint a szerzett jogok védelmének elvét sértik. Tekintettel arra, hogy mind a hatóság, mind pedig az eljáró bíróságok a számomra hátrányos következménnyel járó döntéseiket az állapotjavulás tényére alapozták, a hatóság, illetve a bíróságok általam Alaptörvény-ellenesnek vélt, az Alaptörvény 28. cikkét sértő jogértelmezése a döntést érdemben befolyásolta, mivel az indítványomban foglalt alkotmányos követelmény szerinti jogértelmezés mellett az állapotjavulás tényét a hatóságnak, illetve a bíróságnak igazságügyi szakértő bevonásával kellett volna tisztáznia, s a szakértői bizonyítás ellentétes tartalmú döntést is eredményezhetett volna. Ez utóbbi esetben az ellátásom havi összege az állapotjavulás hiányában 42.855,- Ft helyett 105.760,- Ft-ra adódott volna. A különbség láthatóan jelentős, hiszen egyik összeg a másiknak közel 2,5-szöröse!

- 5 Ezen túl, megállapítható az is, hogy a jelen alkotmányjogi panasz által felvetett jogkérdés a polgárok nagyobb csoportját érinti és országos szinten, visszatérően jelentkező jogsérelemre vonatkozik. Ezt támasztja alá az a körülmény, hogy az alkotmányjogi panasz tárgya a Kúria egy olyan – általam alaptörvény-ellenesnek vélt – jogértelmezése, melyet a Kúria már számos ítéletében követett (lsd. a jelen alkotmányjogi panasz tárgyául szolgáló ítélet 22. pontjában felsorolt korábbi határozatokat) és amellyel kapcsolatban egy ítélet a Kúriai Döntésekben is megjelent (BH 2015.81). Ezen túl, az alkotmányjogi panaszom által felvetett probléma jelentőségét mutatja az is, hogy a Kúria a jelen ügyben meghozott ítéletéről sajtóközleményt tett közzé a honlapján (1/4.). Bár pontos kimutatással nem rendelkezem, de – már csak a Kúria elé kerülő ügyek nagy számára tekintettel is - erősen valószínűsíthető, hogy a társadalombiztosítási szervek az Mmtv. hatályba lépése után nagyon sok esetben csökkentették a megváltozott munkaképességű emberek ellátásának összegét az állapotjavulásra történő hivatkozással, s ezen ügyekben mind a hatóságok, mind pedig a bíróságok a Kúria – jelen alkotmányjogi panaszommal sérelmezett – jogértelmezése szerint eljárva, vagyis az állapotjavulás tényére vonatkozó szakértői bizonyítás nélkül, az Mmtv. hatályba lépését megelőzően megállapított rokkantsági nyugellátás alapját képező rokkantsági csoport és az egészségi állapotnak a 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján elvégzett komplex felülvizsgálat során kapott százalékos mértékének a pusztán összevetésével állapították meg az állapotjavulás tényét.
- 5 A Kúria ítéletét jogi képviselőm 2016. július 22-én vette át, így a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényben foglalt határideje – az Abtv. 30.§ (1) bekezdése alapján – 2016. szeptember 20-án jár le.
- 6 Tekintettel arra, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás – az Abtv. 54.§ (1) bekezdése alapján - illetékmentes, jelen alkotmányjogi panasz benyújtásakor illetéket nem rovlak le.

II. Pertörténet és a megsemmisíteni indítványozott bírói döntések ismertetése

- 7 2007. november 07-től részesültem III. csoportos rokkantsági nyugdíjban, melynek összege 101.455,- Ft volt. Az Mmtv. 32.§ (1) bekezdése alapján 2012. január 01-től a rokkantsági nyugdíj rehabilitációs ellátásként került továbbfolyósításra. 2012. március 10-én kértem a komplex felülvizsgálatomat, ami után – 2012. július 01-től – havi 28.720,- Ft összegű rehabilitációs ellátás került megállapításra. Alperes jogelődje – a fellebbezésemet követően meghozott jogerős határozatában - megállapította, hogy egészségi állapotom 57 %, B1 minősítési csoportba tartozom, foglalkoztathatóságom rehabilitációval helyreállítható, a rehabilitációhoz szükséges időtartam pedig 36 hónap.
- 8 Kiemelendő, hogy a komplex minősítemre egy új jogszabály, nevezetesen a 2012. február 17-én hatályba lépett 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) alapján került sor.
- 9 A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: „bíró”) a 2013 november 4-én jogerőre emelkedett 2.M.858/2012/31. számú ítéletével alperes jogelődje fenti határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és alperes jogelődjét új eljárásra kötelezte. A bíróság ítéletében – az eljárás során beszerzett szakértői vélemények alapján - megállapította, hogy egészségi állapotom mértéke 57 %, de nem B1, hanem B2 minősítési csoportba tartozom. A bíróság ítéletében azt az utasítást adta alperes jogelődjének, hogy új eljárása során részemre 57 %-os egészségi állapot és B2 minősítési kategória alapján rokkantsági ellátást kell megállapítani azzal, hogy felülvizsgálatom állapotváltozás esetén szükséges.
- 10 A bíróság által elrendelt új eljárás eredményeképpen a hatóság első fokon 2014. július 1. napjától 66.960,- Ft, másodfokon pedig 42.855,- Ft összegű rokkantsági ellátást állapított meg. Mindkét határozat – helyesen - azon alapult, hogy – miként a bíróság az új eljárásra utasító ítéletében megállapította – egészségi állapotom 57 % és B2 minősítési kategóriába tartozom, így az ellátás összegét az Mmtv. 12.§ (1) bekezdése, 33/A. § (1) bekezdése a) pontja, valamint ugyanezen § (2) bekezdése c) pontja alapján kell meghatározni.
- 11 A bíróság ítéletében megállapított, a hatóság által az új eljárásban kötelezően alapul veendő adatok (egészségi állapot mértéke, minősítési kategória) ugyanakkor nem voltak önmagukban véve elegendők az ellátás összegének megállapításához, mivel arra az a körülmény is lényeges hatást gyakorol, hogy az ellátott állapotában bekövetkezett-e javulás. Az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontja ugyanis úgy rendelkezik, hogy amennyiben a 32. § (1) bekezdése alapján rokkantsági

ellátásban részesülő személy vagy a 33. § (1) bekezdése alapján rehabilitációs ellátásban részesülő személy felülvizsgálatát követően az ellátott rokkantsági ellátásra jogosult, az ellátás összegét a 12. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani azzal, hogy az - az állapotjavulás kivételével - nem lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél, ami pedig esetemben 101.455,- Ft volt.

- 12 Márpedig – miként a fentiekben írtam – az új eljárásra kötelező bírósági ítélet az állapotjavulás kérdésével egyáltalán nem foglalkozott. Mivel azonban ebben a kérdésben a hatóságnak – a törvényi rendelkezésre tekintettel – az ellátás összegének megállapítása érdekében mindenképpen állást kellett foglalnia, mind az első, mind pedig a másodfokú határozat megállapította, hogy állapotomban javulás következett be, anélkül azonban, hogy ezen álláspontjuknak bármiféle indokát adták volna. A határozatokból tehát nem derülhetett ki a számomra, hogy az eljáró hatóságok mi alapján foglaltak úgy állást, hogy állapotomban javulás következett be.
- 13 Figyelembe véve a Ket. 109.§ (3) és (4) bekezdésében foglaltakat, a jogerős határozat bírósági felülvizsgálata iránt a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben benyújtott, módosított keresetemben egyedül azt sérelmeztem, hogy az eljáró hatóságok alaptalanul alapították határozataikat az állapotjavulás tényére, következésképpen a részemre megállapított ellátás összege – az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján – nem lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél, vagyis 101.455,- Ft-nál. Hangsúlyoztam, hogy bíróság által a 2.M.858/2012 számú perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemények az állapotjavulásra vonatkozó megállapításokat nem tartalmazták, nem is tartalmazhattak, mivel az eljáró szakértők erre vonatkozó kérdéseket a bíróságtól nem is kaptak. Ebből következően alperes jogelődje, illetve az első fokú hatóság a bíróságnak a 2.M.858/2012 számú ügyben meghozott ítéletéből sem vonhatott le jogszerűen arra vonatkozó következtetést, hogy egészségi állapotomban javulás következett be, mivel erre vonatkozó megállapítást a bíróság ítélete nem tartalmazott. Következésképpen alperesnek az állapotjavulás tényét a megismételt eljárásban kellett volna vizsgálnia és bizonyítania. Amennyiben ugyanis a társadalombiztosítási szerv a rokkantsági ellátás összegét arra alapítva állapítja meg, hogy az ügyfél egészségi állapotában javulás következett be, akkor ezen megállapítását az eljárás során szakértői vizsgálattal köteles alátámasztani és a határozat indokolásában a szakvéleményre utalnia kell.
- 14 A bíróság a jelen alkotmányjogi panaszom tárgyát képező ítéletével keresetemet elutasította. Hivatkozott a Ket. 109.§ (3) bekezdésére, melynek értelmében ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság az ügy érdemében határozott, a hatóságnál ugyanabban az ügyben azonos tényállás mellett - a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által elrendelt új eljárás kivételével - nincs helye új eljárásnak. Ugyanezen § (4) bekezdése kimondja továbbá, hogy a hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el. A bíróság megállapította, hogy az új eljárásban alperesnek – figyelemmel a Ket. 109.§ (3) és (4) bekezdésére – kizárólag arról kellett döntenie, hogy a korábbi ítéletben megállapított paraméterek (57 %-os egészségi állapot és B2 kategória) alapul vételével milyen összegű rokkantsági ellátásra vagyok jogosult. Megjegyzem, eddig a pontig teljes mértékben egyetérték a bíróság ítéletében foglaltakkal, hiszen módosított keresetemben sem az egészségi állapot mértékét, sem a besorolási kategóriát nem vitattam.
- 15 Ezt követően azonban a bíróság úgy foglalt állást, hogy jelen perben az állapotjavulás megállapításának jogellenességére sem hivatkozhatok, „hiszen az 57%-os egészségi állapot mértékét a bíróság az alapperben meghozott 2.M.858/2012/31. számú ítéletében rögzítette, attól eltérnie az alperesnek nem lehetett, a felperes B2 kategóriás rokkantsági ellátásának összegét az 57 %-os egészségi állapot alapján kellett megállapítania.” Az ítélet – a Kúria BH. 2015. 81. számon közzétett határozatával egyezően - rögzíti továbbá, hogy a III. csoportú rokkantsági nyugdíj megállapításának alapjául szolgáló 50-79 % közötti össz-szervezeti egészségkárosodáshoz képest a B2 minősítés (össz-szervezeti egészségkárosodás: 43 %) állapotjavulást jelent.
- 16 A bíróság jogerős ítéletét felülvizsgálati kérelemmel támadtam meg a Kúria előtt. Elsődlegesen a bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a hatóság határozatának megváltoztatását kértem akként, hogy a rokkantsági ellátás összege az állapotjavulás figyelembe vétele nélkül (az időközi emelésekkel számított mértékben) 105.760,- Ft összegben kerüljön megállapításra. Másodlagosan a

bíróság ítéletének a hatóság határozatára is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a hatóság új eljárásra utasítását kértem azzal, hogy a hatóságnak a megismételt eljárásban szakértő bevonásával kell meghatároznia, hogy egészségi állapotomban bekövetkezett-e javulás.

- 17 Felülvizsgálati kérelmemben mindenek előtt vitattam a bíróság azon álláspontját, mely szerint a perben nem hivatkozhattam az állapotjavulás megállapításának jogellenességére. Kiemeltem, hogy ezen kérdésre az új eljárást megelőző bírósági eljárás nem terjedt ki, azzal kapcsolatban a hatóság első ízben a megismételt eljárásban fogalt csupán állást, tekintettel arra, hogy ezen állásfoglalás éppen a megelőző eljárást követően meghozott ítélet miatt vált szükségessé. Az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontja ugyanis annak következtében vált esetemben alkalmazandóvá, hogy a bíróság ítéletében – az általa hatályon kívül helyezett határozattal megállapított rehabilitációs ellátás helyett – az új eljárás vonatkozásában rokkantsági ellátás megállapítására utasította a hatóságot. Ami pedig az ügy érdemét, vagyis az állapotjavulás tényének megállapítását illeti, az Alaptörvény XXIV és XXVIII. cikkeire, valamint a jogbiztonságból eredő bizalomvédelem elvére hivatkozva vitattam a bíróság azon álláspontját, mely szerint a III. csoportú rokkantsági nyugdíj megállapításának alapjául szolgáló 50-79 % közötti össz-szervezeti egészségkárosodáshoz képest a B2 minősítés (össz-szervezeti egészségkárosodás: 43 %) állapotjavulást jelent, ezért az állapotjavulás ténye minden erre vonatkozó külön vizsgálat, illetve bizonyítás nélkül megállapítható. Hangsúlyoztam, hogy a B2 minősítés egy teljesen új jogszabály, nevezetesen a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II.14.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) 1. mellékletében foglalt szempontrendszer figyelembe vételével került megállapításra, mely rendelet csupán 2012. február 17-én lépett hatályba, így az ezen rendelet alapján elvégzett minősítés eredményét nem lehet minden további nélkül összevetni a rendelet hatályba lépését megelőzően, más jogszabály alapján elvégzett minősítés eredményével. Amennyiben a bíróság mégis ezt teszi, minimálisan legalább annak vizsgálatára van (lett volna) szükség, hogy a különbség mennyiben vezethető vissza a szabályozás megváltozására és mennyiben az ellátott személy egészségi állapotában bekövetkezett tényleges javulásra. Kiemeltem, hogy abban az esetben, ha az egészségi állapot véleményezésének minősítési rendszere – jogszabályváltozás folytán - megváltozik, a korábbi és a későbbi minősítés jellemző paramétereinek pusztá összevetése alapján nem lehet automatikusan következtetni az egészségi állapotban bekövetkezett változásra, mert ez a „változás” a kritériumrendszer, illetve a minősítés alapjául szolgáló jogszabályi környezet változásának az eredménye, s ily módon pusztán „virtuális” is lehet. Az állapotváltozás nem lehet a jogszabályi környezet változásának eredménye, mert „jogi állapotváltozás” nem létezik. Az állapotjavulás – a bíróság álláspontjával szemben - önálló bizonyításra szoruló orvosi (élettani-biológiai) ténykérdés, nem pedig jogkérdés. Ezen szakkérdés tisztázása nélkül pedig a tényállás felderítetlen, ezért a hatóság, illetve a bíróság ezen nem bizonyított körülményre alapított döntése megalapozatlan. Hivatkozva a Kúria Mfv. III. 10.753/2013. számú ügyben meghozott és BH.2015.81 számon közzétett, a jogi álláspontommal ellentétes álláspontot megfogalmazó korábbi határozatára, jogegységi eljárás lefolytatását indítványoztam abban a kérdésben, hogy az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontjában foglalt állapotjavulás ténye önálló bizonyításra szoruló (orvosi) szakkérdésnek tekintendő-e, illetve abban az esetben is levonható-e következtetés az állapotjavulás tényére az egészségi állapot %-ban kifejezett értékeinek pusztá összevetése alapján, ha az állapotjavulás szempontjából releváns minősítések nem pontosan ugyanazon jogszabályi rendelkezések alapján történtek. Arra az esetre pedig, ha a Kúria a korábbi joggyakorlatának megfelelő döntést fog hozni, jeleztem, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog, valamint a bizalomvédelem elvének megsértése okán, az alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. tv. 26.§ (1) bekezdése, illetve a 27.§-a alapján, az Alkotmánybíróság eljárását fogom kezdeményezni. Felülvizsgálati indítványomban nem vitattam (s most sem vitatom), hogy az államnak széleskörű joga és lehetősége van a szociális rendszer elemeinek – az állam mindenkori teljesítőképességének függvényében történő – átalakítására, megváltoztatására, és elfogadom azt is, hogy senkinek nincs alanyi joga egy meghatározott összegű szociális ellátásra, ám mivel az állami ellátások feltételrendszerének és/vagy összegének módosítását eredményező eljárásoknak meg kell felelniük az alkotmányos kritériumoknak és garanciáknak, alapvető követelmény, hogy a hatóságnak az ellátás megállapítására irányuló eljárás során minden releváns körülményt gondosan vizsgálnia kell és felderítetlen tényállás alapján nincs lehetőség az ellátás megvonására, vagy összegének csökkentésére.

- 18 A Kúria a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező, 2016. május 18-án meghozott,

Dr. Fülöp Botond, ügyvéd, A Pécsi Ügyvédi Kamara tagja, nyilvántartási szám: 14-021807, Cím: 7300 Komló, Pécsi út 1., I. em., 18.,
Tel./fax: 72/281-299, mobil: 70/592-7517, e-mail: drfulopbotond@gmail.com, adószám: 50236253-1-22.

Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítéletével a bíróság keresetemet elutasító ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria megállapította, hogy tévesen foglalt ügy állást a bíróság, hogy az állapotjavulás a jelen eljárásban nem vizsgálható. Ezt követően azonban korábbi joggyakorlatára, valamint az Mmtv. 33/A.§-át beiktató 2012. évi CXVIII. törvény indoklására hivatkozva kifejtette, hogy az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontjában rögzített állapotjavulás kizárólag a korábban az erre vonatkozó irányelvek majd pedig a Rendelet alapján megállapított egészségkárosodási mértékek összehasonlítása alapján vizsgálható, mivel „az egészségi állapotot érintő változások más, jogszabály által meg nem határozott kritériumok, szempontok szerinti vizsgálatára a társadalombiztosítási szervnek és a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben eljáró bíróságnak sincs felhatalmazása”. A Kúria megerősítette azt a korábbi ügyekben kifejtett álláspontját, mely szerint „a szóban forgó ellátásokra való jogosultság feltételeinek jogszabályi úton történt módosítása (ideértve az egészségkárosodás, egészségi állapot meghatározására vonatkozó feltételek változását, szigorítását is) nem vet fel jogalkalmazási problémát, az ezzel kapcsolatos sérelmek orvoslására az Alkotmánybíróság rendelkezik hatáskörrel. Az állapotjavulás jogszabályi definiálásának hiányával kapcsolatos alkotmányossági aggály a rendes bíróságok eljárásában nem orvosolható, mert mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását bíró nem kezdeményezheti.” A Kúria a döntés elvi tartalmát a következőképpen foglalta össze: „Az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti állapotjavulás jogilag releváns meghatározása csak a hatályos orvosszakmai jogszabályok szerinti százalékos mértékben bekövetkezett javulást jelenti és nem az egészségi állapotban bekövetkezett tényleges javulást. Az állapotjavulás definiálásának hiányával kapcsolatos alkotmányossági aggály a rendes bíróságok eljárásában nem orvosolható, mert mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását bíró nem kezdeményezheti az Alkotmánybíróságnál.”

- 19 Végül szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a per folyamatban léte alatt született meg a Baranya Megyei Kormányhivatal 2015. június 22. napján meghozott, 71-2-04221/2013/18 ügyszámú határozata, mellyel a Kormányhivatal megállapította, hogy egészségi állapotom már csupán 46 %-os (vagyis össz-szervezeti egészségkárosodásom mértéke 54 %), C2 minősítési osztályba tartozom és 2015. augusztus 1. napjától 102.255,- Ft összegű rokkantsági ellátásra vagyok jogosult. Ezen határozat is megerősítette tehát azon álláspontomat, hogy egészségügyi állapotomban – a megtámadott határozatban foglaltak ellenére - javulás ténylegesen nem következett be, sőt az inkább rosszabbodott, így az egészségjavulás tényére alapított társadalombiztosítási határozat, valamint az azzal szemben benyújtott keresetemet elutasító bírósági döntések ténybelileg nyilvánvalóan megalapozatlanok voltak. Következésképpen a rokkantsági ellátást a 2012. július 1. és 2015 augusztus 1. közötti időszak vonatkozásában is a (semmilyen bizonyított) állapotjavulás figyelmen kívül hagyásával kellett volna a társadalombiztosítási szervnek megállapítania.

III. Az Alaptörvény alkalmazandó rendelkezései

- 20 B) cikk (1) bekezdés: Magyarország független, demokratikus jogállam.
- 21 XXIV. cikk (1) bekezdés: Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.
- 22 XXVIII. cikk (1) bekezdés: Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- 23 28. cikk: A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

IV. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényege és a sérelmezett bírói döntések alaptörvény-ellenességének okai

- 24 Az Alaptörvény XXIV és XXVIII. cikkében foglalt, tisztességes eljáráshoz való jog tényleges és hatékony érvényesülésének szükséges feltételét képezi, hogy a hatóságok, illetve a bíróságok a polgárok jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos döntéseik ténybeli megalapozottsága érdekében - az eljárásokat szabályozó normák által meghatározott keretek között és ezen eljárási szabályok szerint eljárva - a lehető legteljesebb mértékben tárják fel a jogilag releváns tényeket, körülményeket. A tisztességes eljárás egyik nélkülözhetetlen „alkotóeleme” tehát - számos más mellett – a ténybelileg megalapozott döntésre törekvés, ami a tényállás lehető legteljesebb felderítésén, illetve a döntés alapjául szolgáló körülmények bizonyításán keresztül valósul meg. A hatósági eljárás vonatkozásában ezen követelmény teljesülését a hivatalbóli bizonyítás elve (Ket. 2.§ (3) bekezdése, a 3.§ (2) bekezdésének b) pontja, az 50.§ (1) és 58.§ (1) bekezdése), a bizonyítási terhet főszabály szerint a felekre telepítő polgári (közigazgatási) perben pedig a bíróság bizonyítással kapcsolatos kioktatási kötelezettsége (Pp. 3.§ (3) bekezdésének 3 mondata), valamint a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján lefolytatott bizonyítási eljárás hivatott biztosítani.
- 25 Jelen ügyben a sérelmezett bírói döntések alaptörvény-ellenességének oka abban áll, hogy egy, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályokat nyilvánvalóan sértő, s ezáltal a bírói jogértelmezés határait áthágó jogértelmezés révén az ellátásom összegére nagyon jelentős hatást gyakorló kérdés (nevezetesen az állapotjavulás) kapcsán – ezen tisztán ténykérdés részben jogkérdéssé transzformálása révén – az ügyemben eljáró bíróságok megtagadták a szakértői bizonyítás lehetőségét, s ezzel megsértették a tisztességes eljáráshoz fűződő jogomat. Ezen túl, tekintettel arra, hogy az ily módon lefolytatott, alkotmányos jogomat sértő eljárás eredményeképpen a számomra korábban biztosított ellátás összegének jelentős mértékű csökkentésére kerül sort, az eljárás – a tisztességes eljáráshoz való jogon túl - egyben a jogbiztonságból eredő bizalomvédelem elvét is sértette.
- 26 Természetesen ismert előttem a tisztelt Alkotmánybíróság azon állandó joggyakorlata, mely szerint a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően ugyanis a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ennek megfelelően pusztán egy bizonyítási indítvány törvénysértőnek vált megtagadása általában nem szolgálhat alkotmányjogi panasz alapjául.
- 27 A tisztelt Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor – az Alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán – irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot. Az Abh.-ban foglaltak szerint: „[...]A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket” (Abh., Indokolás [34]).
- 28 A tisztelt Alkotmánybíróság ezen kérdéssel kapcsolatos joggyakorlatára is figyelemmel, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme – álláspontom szerint - abban az esetben vethet fel alkotmányossági kérdéseket, ha a bíróság által elkövetett jogsértés a jogállami bírósági eljárás szempontjából alapvető, garanciális jelentőségű eljárási szabályt érintett, vagy a jogsértés révén – áttételesen - más Alaptörvényben rögzített jog (pl. védelemhez való jog stb.) sérelme következett be. Mindkét esetben szükséges további feltétel, hogy az eljárás során elkövetett eljárásjogi jogsértés a bíróság döntését érdemben befolyásolja.

- 29 Márpedig, jelen esetben ezek a feltételek teljesülnek. A jogállami bírósági eljárás egyik legfőbb alapelve ugyanis a ténybelileg és jogilag egyaránt megalapozott döntésre való törekvés, mely alapelv érvényesülésének feltételét képezi az a garanciális jelentőségű szabály, hogy a döntést érdemben befolyásoló körülmények tekintetében a bíróság nem vonhatja meg a bizonyítás jogát a féltől. Másrészt pedig a jelen ügyben eljáró bíróságok jogsértő eljárása egy másik Alaptörvényből levezethető jog, nevezetesen a bizalomvédelem elvének megsértését is eredményezte. Az pedig aligha képezheti vita tárgyát, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jogomnak az eljáró bíróságok általi megsértése a döntést érdemben befolyásolta, hiszen az állapotjavulás figyelembe vétele nélkül az ellátásom összege 42.855,- Ft helyett 105.760,- Ft-ra adódott volna.
- 30 Jelen ügyben a tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértéséhez a bíróságoknak az Mmt. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontjában rögzített állapotjavulás fogalmára vonatkozó téves és alaptörvény-ellenes jogértelmezése vezetett.
- 31 A bírói függetlenség Alaptörvényben is rögzített elvére tekintettel a bíróságok jogértelmező tevékenysége főszabály szerint nem vonható alkotmánybírói kontroll alá. Tekintettel azonban arra, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt rendelkezések a bírói jogértelmezésre vonatkozóan alkotmányos követelményeket állapítanak meg, az ezen követelményeket nyilvánvalóan és jelentős érdeksérelmet okozó módon sértő, a bírói jogértelmezés Alaptörvény által megszabott szabadságának határait ily módon áthágó (pl. a józan ésszel ellentétes eredményre vezető, vagy nyilvánvalóan contra legem) jogértelmezés már indokoltá teheti az alaptörvény-ellenesség megállapítását. A tisztelt Alkotmánybíróság ennek megfelelően korábban már megállapította, hogy a bíróságok jogszabály-értelmezési tartománya alkotmányos kereteinek meghatározására hatáskörrel rendelkezik. Különösen indokolt lehet a jogértelmezés alkotmányossági kontrollja, ha – miként a jelen ügyben történt – az Alaptörvény 28. cikkét sértő, téves jogértelmezés alkotmányossági problémákat felvető eredményre vezetett, vagyis ha az adott értelmezés egy Alaptörvényben foglalt jog (jelen esetben a tisztességes eljáráshoz fűződő jog), valamint – ezen jogsértésből adódóan – egy másik alkotmányos elv (jelen esetben a bizalomvédelem elvének) sérelmét eredményezte. Ebben az esetben ugyanis az értelmezésnek már nem csupán a módja, hanem az eredménye is sérti az Alaptörvényt. Az Alkotmánybíróság beavatkozása indokoltságát végül továbbá növeli az a körülmény is, ha a szóban forgó jogértelmezési hiba a legfőbb bírói fórum, a Kúria olyan joggyakorlatára vonatkozik, melyet mind az alsó fokú bíróságok, mind pedig a közigazgatási hatóságok konzekvens módon követnek, s ezáltal az adott jogértelmezési hiba nagyon nagyszámú polgár Alaptörvényben foglalt jogának megsértésének veszélyével fenyeget.
- 32 Mindezen okokból kifolyólag a bírói döntés alaptörvény-ellenességét eredményezi, ha a bíróság egy, az ügy érdemét lényeges mértékben befolyásoló körülményt az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályokat sértő, téves jogértelmezéssel kivon a bizonyítandó, illetve bizonyítható kérdések köréből, s a bizonyítás lehetőségének megtagadásával megsérti a fél tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.
- 33 Álláspontom szerint jelen ügyben a Kúria által a joggyakorlata során konzekvens módon követett azon jogértelmezés, mely szerint az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésében foglalt „állapotjavulás” még abban az esetben sem lehet önálló szakértői bizonyítás tárgya, ha az egészségi állapot korábbi és a későbbi minősítése más jogi norma alapján történt, az alábbi okokból kifolyólag olyan súlyú, minősített jogértelmezési hibának tekintendő, mely a bírói jogértelmezésnek az Alaptörvény 28. cikke által felállított határait áthágja.
- 34 A Kúriának a jelen alkotmányjogi panasszal támadott határozatában is megerősített joggyakorlata értelmében az állapotjavulás kérdése akkor is a korábban elvégzett szakértői vizsgálat, valamint az Mmtv. és a Rendelet alapján elvégzett komplex felülvizsgálat során megállapított százalékos értékek pusztán összehasonlítása alapján döntendő el, ha a korábbi és a későbbi szakértői vizsgálat más-más elvek, szabályok, kritériumok alapján történt. A Kúria szerint tehát nincs jelentősége annak, hogy az egészségi állapot százalékban kifejezett értéke megváltozásában mekkora rész „tudható be” a vizsgálat alapjául szolgáló szabályok megváltozásának és mekkora rész származik a fél egészségi állapotának tényleges megváltozásából, vagyis más szóval: az állapotváltozás mennyiben tekinthető joginak és mennyiben biológiaiának.
- 35 A Kúria ezzel lényegében véve nem tesz mást, mint egy, az ellátás összegére nagyon jelentős

befolyással bíró, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint orvosi (biológiai-élettani) szakkérdésnek tekintendő körülményt, nevezetesen az állapotjavulást, részben önálló bizonyítás tárgyává nem tehető jogkérdéssé „transzformál át”. A jelen ügyben meghozott ítéletében például szó szerint a következőket fejtette ki: „Az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített állapotjavulás – ahogy arra a Kúria több döntésében... is utalt –, nem feltétlenül jelenti az egészségi állapotban bekövetkezett, tényleges javulást, az egészségi állapot eltérő értékelését az arra irányadó orvosszakmai szabályok (Irányelvek a funkcióképesség, a fogyatékoság és a megváltozott munkaképesség véleményezéséhez, NEFMIr.) változása, azok szigorítása is eredményezhet.”

- 36 A Kúria értelmezésében tehát az állapotjavulás nem feltétlenül jelenti az állapot javulását (!), s az egészségi állapot pusztán „jogi úton” is megjavulhat! Sőt: az állapotjavulás nem csupán nem feltétlenül jelenti az egészségi állapot tényleges javulását, hanem, amennyiben az egészségi állapot „jogi úton” bekövetkezett javulása az egyébként különböző szabályok szerint elvégzett vizsgálatok eredményeképpen kapott százalékos értékek pusztá összevetése alapján megállapítható, akkor ezen kérdés további (szakértői) vizsgálata már nem is lehetséges. Magyarán: ebben az esetben a Kúria szerint az ellátás összegével kapcsolatos döntés körében teljesen mindegy, hogy a félnek ténylegesen megváltozott-e az egészségi állapota, s ha igen, milyen irányban.
- 37 Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. A Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott jogértelmezése ezen értelmezési szabályokkal – több szempontból is - nyilvánvalóan ellentétes.
- 38 Először is, aligha tekinthető a józan ésszel összeegyeztethetőnek az a Kúria jogértelmezése révén elért „eredmény”, mely szerint az „állapotjavulás” az állapot javulása nélkül is megállapítható, vagyis valakinek – jogi értelemben – úgy is javulhat az egészségi állapota, hogy egyébként ténylegesen jelentősen romlik. Az „állapotjavulás” kifejezés ugyanis – a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint - nem jogi fogalom, hanem az egészségi állapot javulását jelenti, vagyis ez egy orvosszakmai (biológiai-élettani) ténykérdés. Másrészt pedig a jogalkotónak a szóban forgó rendelkezés törvénybe iktatásával nyilvánvalóan az volt a célja, hogy az ellátás csökkentésére az új szabályozás alkalmazása során is csak abban az esetben nyíljon lehetőség, ha az adott megváltozott munkaképességű személy állapotában ténylegesen javulás következett be. Ha ugyanis nem ez volna a jogalkotó által elérni kívánt cél, akkor nem egyszerűen az „állapotjavulás” kifejezést használta volna, hanem például úgy rendelkezett volna, hogy „Amennyiben a 32. § (1) bekezdése alapján rokkantsági ellátásban részesülő személy vagy a 33. § (1) bekezdése alapján rehabilitációs ellátásban részesülő személy felülvizsgálatát követően az ellátott a) rokkantsági ellátásra jogosult, az ellátás összegét a 12. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani azzal, hogy az csak abban az esetben lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél, ha a felülvizsgálat alapján megállapított, százalékban megállapított egészségi állapot jobb, mint a korábban megállapított egészségi állapot.” Abból azonban, hogy a jogalkotó minden közelebbi meghatározás nélkül egyszerűen csak az „állapotjavulás kivételével” fordulatot használta – a Kúria ezzel ellentétes következtetésével ellentétben – az következik, hogy a jogalkotó az állapotjavulást nem kívánta maga definiálni, hanem annak megállapítását – speciális szakértelmet igénylő orvosszakmai ténykérdésről lévén szó – az eljáró hatóságok, illetve, jogvita esetén, a bíróságok hatáskörébe utalta. Más szóval: a szabályozásból egyértelműen kiolvasható, hogy az állapotjavulás kérdését a jogalkotó önállóan vizsgálendő ténykérdésként határozta meg.
- 39 A Kúriának a 35. pontban idézett, a „jogi állapotváltozás” lehetőségét elfogadó értelmezéséből következik, hogy a Kúria szerint még abban az esetben sincs szükség az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdésének a) pontjában említett állapotváltozás fennállásának szakértő bevonásával történő vizsgálatára, ha a minősítés alapját jelentő szabályozás időközben megváltozott, holott nyilvánvaló, hogy ebben az esetben állapotjavulás – részben vagy egészben - a megváltozott szabályozás eredménye, s mint ilyen pusztán „virtuális” is lehet. Ebben az esetben az adott személy egészségi állapota jogi értelemben úgy is javulhat, hogy ténylegesen, vagyis biológiai-élettani értelemben véve romlik. Szerintem nem igényel bővebb magyarázatot, hogy egy ilyen eredményre vezető bírói jogértelmezés ellentétes a józan ésszel és nincs összhangban a szavak általánosan elfogadott jelentésével.

- 40 Úgy gondolom tehát, hogy amennyiben a minősítés kritériumrendszerében változás következett be, a hatóság és a bíróság az állapotjavulás tényét határozatában erre vonatkozó bizonyítás nélkül nem állapíthatja meg, tekintettel arra, hogy az állapotjavulás ténye olyan jelentős körülmény, melynek megállapításához nyilvánvalóan különleges szakértelem szükséges. A szakértőnek kell a dokumentumok átvizsgálását és az ügyfél vizsgálatát követően választ adni arra a kérdésre, hogy bekövetkezett-e állapotjavulás a rokkantsági besorolás alapját képező vizsgálat elvégzése óta. Ezen szakkérdés tisztázása nélkül a tényállás felderítetlen és a hatóság döntése megalapozatlan.
- 41 Ennél fogva megállapítható, hogy a Kúriának a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletének 28. pontjában összefoglalt jogértelmezése az Alaptörvény 28. pontjában foglalt értelmezési szabályokat sérti, mivel ezen jogértelmezés a jogszabály céljával ellentétes és a józan ésszel, valamint a szavak általánosan elfogadott jelentésével összeegyeztethetetlen eredményre („Az állapotjavulás nem jelenti az egészségi állapotban bekövetkezett tényleges javulást.”) vezet.
- 42 Ezen, alaptörvény-ellenes jogértelmezésnek pedig az a gyakorlati (és országosan is nagyon gyakori) következménye, hogy az állapotjavulás kérdését nem hogy nem vizsgálják hivatalból a társadalombiztosítási szervek, hanem a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránt indult perekben eljáró bíróságok az erre irányuló bizonyítási indítványokat – a Kúria joggyakorlatára való hivatkozással – rendre elutasítják, s ennek következtében olyan esetekben is a felekre nézve jelentős mértékben hátrányos (az ellátásuk összegét jelentős mértékben csökkentő) döntések születnek, mely esetekben erre a törvény alapján nem lenne lehetőség, mivel a fél egészségi állapota nem javult, hanem romlott, csak éppen ez a kérdést a Kúria – az előzőekben elemzett jogértelmezésen alapuló joggyakorlatával - kivonta a bizonyítható és bizonyítandó kérdések köréből.
- 43 A Kúria - jogi álláspontja alátámasztása céljából - ítéletének 23. és 24. pontjaiban idézi az Mmtv. 33/A.§-át beiktató 2012. évi CXVIII. tv. 48.§-ához fűzött indokolást. Csakhogy ezen indokolásból sem következik az, hogy az állapotjavulást ne kellene, illetve ne lehetne az ellátás megállapítására irányuló közigazgatási eljárás, illetve a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránt indított bírósági eljárás során szakértő bevonásával vizsgálni.
- 44 A Kúria álláspontja szerint „Jogszabály erre vonatkozó rendelkezésének hiányában nincs más lehetőség, mint a korábban az Irányelvek és később a NEFMIr. alapján megállapított egészségkárosodási mértékek összehasonlítása, az egészségi állapotot érintő változások más, jogszabály által meg nem határozott kritériumok, szempontok szerinti vizsgálatára a társadalombiztosítási szervnek és a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben eljáró bíróságnak nincs hatásköre”. A Kúria ehhez még hozzátette, hogy „Az állapotjavulás jogszabályi definiálásának hiányával kapcsolatos alkotmányossági aggály a rendes bíróságok eljárásában nem orvosolható, mert mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását bírő nem kezdeményezheti.”
- 45 A Kúria ezen jogi álláspontjával szemben viszont én úgy gondolom, hogy az állapotjavulás fogalmát nem szükséges a jogalkotónak definiálnia, mivel ez egy olyan – további definiálást nem igénylő - ténykérdés, mely szakértő bevonásával minden esetben tisztázható. A társadalombiztosítási szerv, illetve a bíróság által bevont szakértő ugyanis az ügyfél orvosi vizsgálatát, valamint a rendelkezésre álló egészségügyi és társadalombiztosítási iratok átnézését követően szakmai szempontból kellően alátámasztott véleményt tud adni arra vonatkozóan, hogy az ügyfél állapotában történt-e javulás a legutóbbi minősítés óta. Ahhoz, hogy egy különös szakértelmet igénylő (tény)kérdést a hatóság vagy a bíróság szakértő bevonásával tisztázzon – a Kúria álláspontjával ellentétben – nincs szükség „jogszabály erre vonatkozó rendelkezésére”. Éppen ellenkezőleg: a tisztességes eljárásnak mind a közigazgatási, mind pedig a bírósági eljárásban érvényesülést kívánó elvére tekintettel kifejezett jogszabályi rendelkezésre éppen akkor lenne szükség, ha a jogalkotó egy különleges szakértelmet igénylő (tény)kérdést ki szeretne vonni azon kérdések köréből, melyek az eljárás során szakértői bizonyítás tárgyát képezhetik.
- 46 Mivel tehát a bíróságok az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdése a) pontjának az Alaptörvény 28. cikkét sértő értelmezésével úgy foglaltak állást, hogy az Mmtv. hatályba lépését megelőzően megállapított rokkantsági nyugellátás alapját képező rokkantsági csoport és az egészségi állapotnak a 2012. február 17-én hatályba lépett 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján elvégzett komplex felülvizsgálat során kapott százalékos mértékének a pusztá összevetése alapján is megállapítható az

állapotjavulás, ezen, az ellátás összegére nagyon jelentős hatással bíró körülmény tekintetében kifejezetten megtagadták a bizonyítás lehetőségét, s ezzel megsértették a tisztességes eljárásból való jogomat, mely jog magában foglalja, hogy a bíróság – a ténybelileg megalapozott döntés érdekében – az ügy érdemét érintő körülmények tekintetében segítse elő (de legalábbis ne akadályozza meg) a valóságnak megfelelő tényállás felderítését.

- 47 Úgy gondolom továbbá, hogy a sérelmezett bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból, illetve az annak részét képező jogbiztonság követelményéből levezethető bizalomvédelem elvét, illetve a szerzett jogok védelmének elvét is.
- 48 A bizalomvédelem és a szerzett jogok védelmének elvéből természetesen nem következik, hogy az állam nem módosíthatja – akár a jogalanyok hátrányára is – azon jogszabályi rendelkezéseket, melyeken a jogalanyok társadalombiztosítási jogosultságai alapulnak. Nem vitatom, hogy az államnak széleskörű joga és lehetősége van ezen rendszer elemeinek – az állam mindenkori teljesítőképességének függvényében történő – átalakítására, megváltoztatására, és elfogadom azt is, hogy senkinek nincs alanyi joga egy meghatározott összegű szociális ellátásra.
- 49 Úgy gondolom ugyanakkor, hogy amennyiben az állam a szociális rendszer ellátásainak jogosultsági feltételeire, illetve az ellátások összegére vonatkozó jogi szabályozásban változtatást eszközöl, akkor a jogbiztonság elve mind a jogalkotó, mind pedig a jogalkalmazó szervek részéről megköveteli annak biztosítását, hogy a jogalanyoknak a korábbi szabályozás által megszerzett jogosultságaik rájuk nézve hátrányosan csakis pontosan érthető és kiszámítható jogszabályi rendelkezések alapján lefolytatott tisztességes eljárások eredményeképpen változhassanak meg. Ennek megfelelően alkotmányos követelmény, hogy a korábban megállapított jogosultságok felülvizsgálatának ügyében eljáró közigazgatási hatóságok és bíróságok az ellátás újbóli megállapítására, illetve módosítására irányuló eljárás során minden releváns körülményt gondosan vizsgáljanak meg és tegyenek bizonyítást tárgyává.
- 50 Nem maga az ellátás összegének csökkentését eredményező jogalkotás tekintendő tehát alaptörvény-ellenesnek a jogbiztonság követelményének érvényesülése szempontjából, hanem az, ha vagy a megszerzett jogok hátrányos megváltozását eredményező jogszabályok nem felelnek meg a jogbiztonság elvéből fakadó követelményeknek (normavilágosság sérelme, megfelelő felkészülési idő hiánya stb.), vagy pedig valamely konkrét ügyben a megszerzett jogok hátrányos megváltozását eredményező egyedi eljárás nem felel meg a tisztességes eljárás követelményének. Más szóval: a jogalanyok megszerzett jogait hátrányosan megváltoztató és a jogbiztonság követelményét ki nem elégítő jogalkotás, valamint az ilyen eredménnyel járó és tisztességes eljárás követelményét ki nem elégítő bírósági eljárás egyszersmind a bizalomvédelem és a megszerzett jogok védelmének elvének sérelmét is megvalósítja. A bizalomvédelem és a szerzett jogok védelmének elvének megsértése okán tehát alaptörvény-ellenes minden olyan bírósági ítélet, mely a bírói jogértelmezéssel és jogalkalmazással szemben támasztott alkotmányos követelményeket sértő eljárás alapján von meg korábban megállapított ellátást, vagy csökkenti annak összegét.
- 51 Megjegyzem továbbá, hogy amennyiben az új jogi szabályozás a korábban megszerzett jogosultságok jogalanyokra nézve hátrányos megváltoztatását feltétel(ek)hez köti (jelen esetben: az állapotjavulás feltételéhez), akkor a bizalomvédelem és a szerzett jogok védelmének elve nem csupán kizárja annak lehetőségét, hogy a jogalkalmazó szervek ezen feltétel(ek)e)t megfogalmazó rendelkezéseket a jogalanyokra nézve hátrányosan kiterjesztően értelmezzék, hanem éppen ellenkezőleg: ezen alkotmányos elvek kifejezetten a szerzett jogok hátrányos megváltoztatására vonatkozó jogszabályi feltételek megszorító értelmezését követelik meg.
- 52 Azáltal tehát, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, valamint a Kúria az ellátásom összegének jelentős (mintegy 60 %-kal történő!) csökkentését eredményező közigazgatási határozat elleni keresetemet olyan eljárások eredményeképpen utasították el, melyek során az ezen csökkentés törvényi feltételét képező körülménynek, nevezetesen az állapotjavulás fogalmának a szakértői bizonyítás lehetőségét kizáró, kiterjesztő és az Alaptörvény 28. cikkét is sértő értelmezést adtak, a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek sértik a jogbiztonságból eredő bizalomvédelem és a szerzett jogok védelmének elvét is.
- 53 **Összefoglalva a fentieket: a Kúria az Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítéletében, illetve a Pécsi**

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az ezen ítélettel felülvizsgált, 2.M.216/2015/5. számú ítéletében:

- azáltal, hogy az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdésének a) pontjában szereplő, az ellátás összege Mmtv. szerinti komplex felülvizsgálatot követő csökkentésének törvényi feltételét képező „állapotjavulás” fogalmát oly módon értelmezték, hogy „az állapotjavulás..nem feltétlenül jelenti az egészségi állapotban bekövetkezett, tényleges javulást”, illetve, hogy az állapotjavulás a korábbi rokkantsági besorolás és az egészségi állapot komplex felülvizsgálat alapján meghatározott (százalékos) mértékének puszta összevetése alapján még abban az esetben is megállapítható, ha a minősítésre vonatkozó szabályozás időközben megváltozott, megsértették az Alaptörvény 28. cikkét, illetve
- azáltal, hogy ezen alaptörvény-ellenes jogértelmezésre hivatkozva egy, az ellátásom összege szempontjából döntő jelentőségű ténykérdés tekintetében elvonták a szakértői bizonyításhoz való jogomat, megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogomat, s végül
- azáltal hogy az ellátásom korábban megállapított összegének jelentős mértékű csökkenését eredményező közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított keresetemet alaptörvény-ellenes jogértelmezésre támaszkodva és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot sértő eljárás eredményeképpen utasították el, megsértették a jogállamiság (Alaptörvény, B) cikk (1) bekezdés) alkotóelemét képező jogbiztonságból levezethető bizalomvédelem és a szerzett jogok védelmének elvét.

54 Az ügyemben meghozott és jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek alaptörvény-ellenessége jogkövetkezményének rendezése, valamint a további hasonló alaptörvény-ellenes ítéletek elkerülése érdekében célszerűnek és szükségesnek vélem az indítványomban foglalt alkotmányos követelmény tisztelt Alkotmánybíróság általi megfogalmazását, mely alkotmányos követelmény közigazgatási és bírósági eljárásban való figyelembe vétele garantálni tudná az Mmtv. 33/A.§ (1) bekezdés a) pontjának alaptörvény-konform értelmezését és alkalmazását.

A fentiekre tekintettel kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy jelen alkotmányjogi panaszomat befogadni és annak tárgyában a kérelmeimnek megfelelő döntést hozni szíveskedjék!

Kelt Komlón, 2016. szeptember 14. napján

Tisztelettel:

Czukorné Gyíngy Judit
indítványozó
képviseli:
Dr. Fülöp Botond, ügyvéd

Melléletek:

- I/1 - a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.216/2015/5. számú ítélete
- I/2 - a Kúria Mfv.III.10.065/2016/6. számú ítélete
- I/3 – jogi képviselő meghatalmazása
- I/4 – sajtóközlemény
- I/5 – adatkezelési nyilatkozat

Dr. Fülöp Botond, ügyvéd, A Pécsi Ügyvédi Kamara tagja, nyilvántartási szám: 14-021807, Cím: 7300 Komló, Pécsi út 1., I. em., 18.,
Tel./fax: 72/281-299, mobil: 70/592-7517, e-mail: drfulopbotond@gmail.com, adószám: 50236253-1-22.